

Länsstyrelsen i Gotlands län

Remissvar: Förslag till naturreservatet Kolens kvarn, Gotlands kommun, 511-xxx-2025.**Sammanfattning**

Länsstyrelsen i Gotlands län föreslår att skydda fastigheten Visby Snäckgärdet 1:28 i syfte att skapa ett långsiktigt skydd för Kolens kvarn – ett av länets mest värdefulla vattendrag. Fastigheten ägs av Region Gotland som har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande i ärendet. Regionstyrelsen har inhämtat sakkunniga yttranden från miljö- och byggnämnden samt tekniska nämnden och det yttrande som lämnas är en sammanvägning av aktuella sakområden som nämnderna råder över.

Förslaget bedöms vara i linje med uppsatta riktlinjer och mål i såväl Översiktsplan Gotland 2040 som Grönplan för Gotland. Region Gotland ser positivt på länsstyrelsens förslag till naturreservat, men vill peka på att området belastas av tre markupplåtelser vilka bör beaktas i det fortsatta arbetet. Det handlar om arrende för bete, nyttjanderätt för försvarsanläggning, samt markägarmedgivande att Länsstyrelsen har tillåtelse att underhålla lekplatser för havsöring i bäckarna Kolens kvarn och Snäckbäcken.

YttrandeBakgrund

Länsstyrelsen föreslår att skydda fastigheten Visby Snäckgärdet 1:28 i syfte att skapa ett långsiktigt skydd för Kolens kvarn – ett av länets mest värdefulla vattendrag. Förslaget är framtaget i samband med det uppdrag som länsstyrelsen fått av Havs- och vattenmyndigheten att skydda länets värdefullaste vattendrag. Region Gotland har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande i ärendet. Regionstyrelsen har inhämtat sakkunniga delyttranden från miljö- och byggnämnden samt tekniska nämnden.

Den aktuella fastigheten ägs av Region Gotland. Den har högt naturvärde knutet till vattendrag och äldre barrskog. Fastigheten ligger inom riksintresseområde samt inom strandskyddsområde. Förslaget skulle medföra inrättande av föreskrifter som styr framtida nyttjande av marken. Förslag på föreskrifter framgår av remissunderlaget.

Belastningar

Området belastas av tre upplåtelser:

- A. Arrende för bete, se bild 1 nedan (A) och bilaga 1. Avsikten med arrendet är att hålla marken öppen och tillgänglig för besökare. Arrendetiden löper på ett år i taget och arrendatorn, som även driver Snäck camping, ska fr.o.m. 2025 ombesörja att området betas av lamm.
- B. Nyttjanderätt för försvarsanläggning, bild 1 (B) och bilaga 2. Avtalet är från 1965 och det är oklart om anläggningen fortfarande nyttjas.
- C. Markägarmedgivande att Länsstyrelsen har tillåtelse att underhålla lekplatser för havsöring i bäckarna Kolenskvärn och Snäckbäcken. Bild 1 (C₁ och C₂) och bilaga 3.

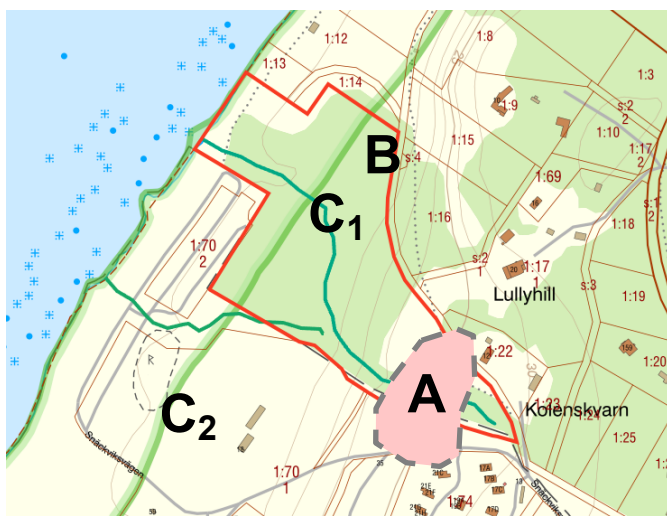

Bild 1: A = arrende (ungefärlig utbredning), B = nyttjanderätt, C = markägarmedgivande
Snäck camping

Skydd

Som framgår av bilder 2 och 3 nedan omfattas hela det aktuella området av strandskydd och riksintresse naturvård.

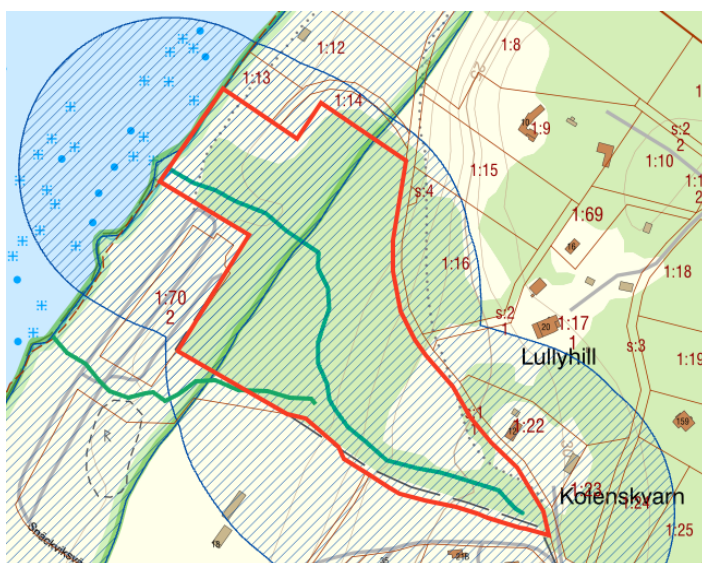

Bild 2: skrafferat område = strandskydd.

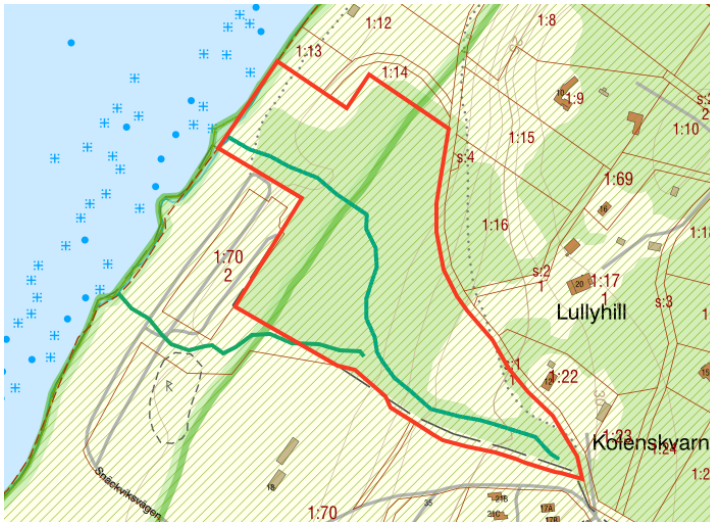

Bild 3: skrafferat område = riksintresse naturvård.

Översiktsplan Gotland 2040

Snäck camping, som gränsar till det aktuella området, är i översiktsplanen inte utlagt som utvecklingsområde. Det föreslagna reservatsområdet behandlas inte i översiktsplanen.

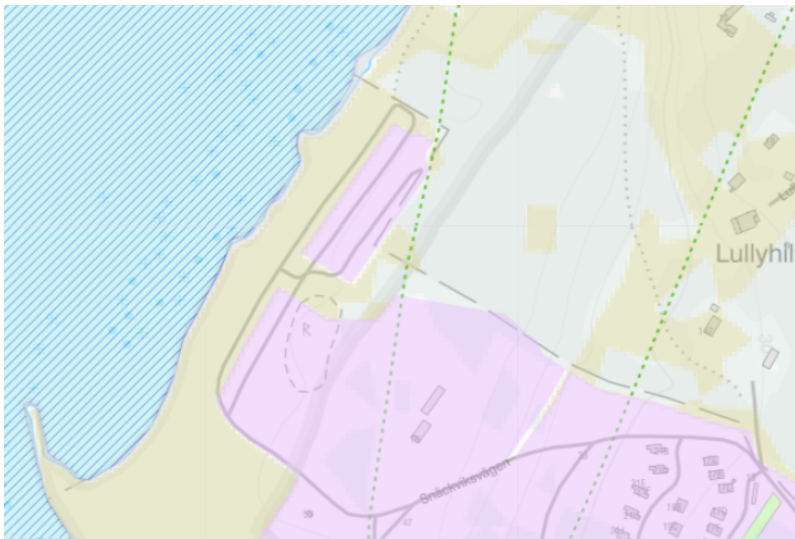

Bild 4: utklipp ur Översiktsplan Gotland 2040. Lilamarkerat område = Snäck camping, utvecklingsområde för besöksnäring

Grönplan för Gotland

I Grönplan för Gotland, som fungerar som kunskaps- och planeringsunderlag till översiktsplanen, är området utlagt som befintligt grönområde samt som en del av grönstråket Kuststråket, se bild 5 nedan.

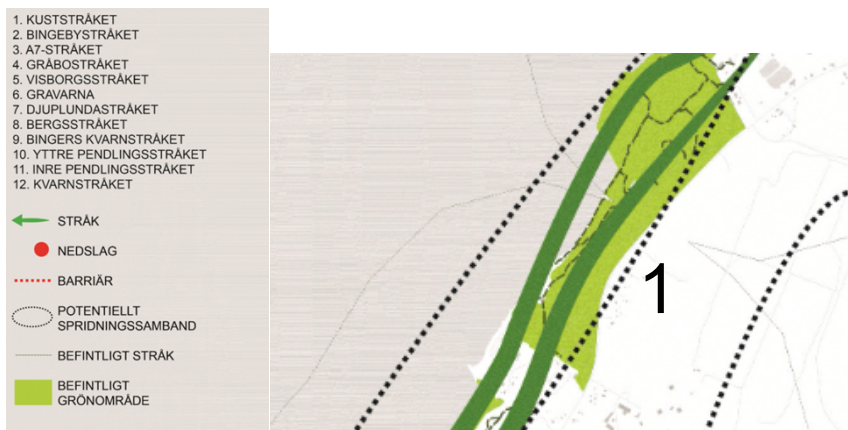

Bild 5: klipp ur Grönplan för Gotland.

Regionala verksamheter

Någon regional verksamhet bedrivs inte inom det föreslagna reservatsområdet.

Sammanfattande bedömning

Betesarrendet torde inte strida mot syftet med reservatet. Möjligen kan arrendeområdets arrondering behöva revideras något och eftersom arrendetiden löper på ett år i sänder kan avtalet relativt snabbt skrivas om.

Fortifikationsverkets nyttjanderätt ser inte ut att ha använts på länge men avtalet har inte heller sagts upp. Huruvida nyttjanderätten står i strid med reservatsföreskrifterna är en fråga länsstyrelsen lämpligen tar med Fortifikationsverket.

Området är genomkorsat av stigar vilket visar att det används flitigt av boende och besökare. Om reservatet gör området något mer tillgängligt är detta till gagn för friluftslivet.

Förslaget att ge området ett varaktigt skydd som naturreservat bidrar till en rik biologisk mångfald och ett starkt friluftsliv. Beslutet bidrar till att nå miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv. Att skydda vattendraget bidrar till att stärka vattenlevande djurs föryngring och till en positiv påverkan på Östersjöns ekosystem. Att skydda den omgivande skogen bidrar till att stärka naturvärden knutna till skog. Skogen ger även ekologiska värden i form av rening av luft, buffert vid torka och den bibehåller rätt klimat i vattendraget.

Förslaget går i linje med uppsatta riktlinjer och mål i Översiktsplan Gotland 2040 och Grönplan för Gotland, som syftar till en hållbar utveckling med hänsyn till värdefull naturmiljö, friska ekosystem samt framtida klimatförändringar och extremväder. Förslaget till naturreservat överlappar till viss del med översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta, som pekar ut ytan för framtida utveckling av besöksnäringen (campingverksamhet). Förslaget bedöms dock inte ha någon större påverkan på möjligheten till utveckling av camping. Då större delen av den aktuella fastigheten omfattas av strandskydd är framtida byggnation och exploatering inom området svårframkomligt. Förslaget går i linje med riksintresseområdenas riktvärden.

Ett övrigt medskick till länsstyrelsen är att Försvarsmakten behöver remitteras i ärendet med anledning av förekommande riksintresse påverkansområde övrigt, om detta inte redan har gjorts.

Region Gotland är med de medskick och synpunkter som framförs i föreliggande yttrande, positivt inställd till länsstyrelsens förslag till inrättande av naturreservatet Kolens kvarn.

Bilagor

Bilaga 1. Jordbruksarrende, Vidhave AB

Bilaga 2. Nyttjanderätt, Fortifikationsverket

Bilaga 3. Medgivande, Länsstyrelsen Gotlands län

Regionstyrelsen

Meit Fohlin
Ordförande Regionstyrelsen

Stefan Hollmark
Regiondirektör